

ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครูปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูในระดับปฐมวัย มีสมรรถนะทางวิชาชีพสอดคล้องกับบริบทความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน เพื่อรับการศึกษาในขั้นถัดไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) (๑๑) (๑๒) และมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมติคณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘ โดยความเห็นชอบของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงออกข้อบังคับคุรุสภาไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครูปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กปฐมวัยตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย

“ครูปฐมวัย” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งของรัฐและเอกชน ซึ่งพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุม

“สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้หมายความรวมถึงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีวัตถุประสงค์ในการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัยด้วย

“สถาบัน” หมายความว่า มหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบัน บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา หรือ ประกาศนียบัตร

“มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพ ที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติ ปฏิบัติตาม ประกอบด้วยมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ มาตรฐานการปฏิบัติตน

“มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และ ประสบการณ์ในการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพครูปฐมวัย รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพครูปฐมวัย ต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

“มาตรฐานการปฏิบัติงาน” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการแสดงผลของการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพครูปฐมวัย รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพครูปฐมวัยต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะ หรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

“มาตรฐานการปฏิบัติตน” หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผน ในการประพฤติปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพครูปฐมวัย รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพครูปฐมวัยต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

ข้อ ๔ มาตรฐานวิชาชีพครูปฐมวัยประกอบด้วยมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน ตามที่กำหนดในข้อบังคับนี้

ข้อ ๕ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพครูปฐมวัยต้องมีคุณสมบัติ ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือมีคุณสมบัติอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้ครูปฐมวัยและประสบการณ์วิชาชีพ ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรฐานความรู้ครูปฐมวัย ต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) ธรรมชาติการเรียนรู้ของสมอง การเจริญเติบโต พัฒนาการด้านตัวตนและ พัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัยตามช่วงวัย จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการเรียนรู้ การสร้างสัมพันธภาพต่อเด็กปฐมวัย การเลี้ยงดู พัฒนา และการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมถึงเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ

(๒) ความรู้ด้านศาสตร์การสอนสำหรับเด็กปฐมวัย การออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือทำ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม การจัดประสบการณ์ สื่อและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

(๓) หลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับบริบทของครอบครัว ชุมชน และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทนต่อการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความหมายต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงรอยเชื่อมต่อในทุกมิติ

(๔) การประเมินเพื่อวางแผน ส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างรายบุคคล รวมถึงการประกันคุณภาพระดับการศึกษาปฐมวัย

(๕) สุขภาพกายและใจ โภชนาการที่ดี การดูแลความปลอดภัยจากสภาพแวดล้อม สังคม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

(๖) ความสัมพันธ์ของระบบนิเวศรอบตัวที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมทั้งครอบครัว โรงเรียน หน่วยงานสาธารณสุข ชุมชน สื่อ เทคโนโลยี ศิลปวัฒนธรรม และกฎหมาย ที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนรู้และการพัฒนาเด็กปฐมวัย การมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(ข) มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ

ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังนี้

(๑) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน

(๒) การปฏิบัติการสอนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ

ทั้งนี้ สาระความรู้ และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูปฐมวัย ตามมาตรฐานความรู้ ครูปฐมวัย และมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด

ข้อ ๖ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบวิชาชีพครูปฐมวัยต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

(ก) การปฏิบัติหน้าที่ครู

(๑) พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้านความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย จิตวิญญาณและคุณลักษณะที่ดีของความเป็นครูปฐมวัย

(๒) สร้างสัมพันธภาพที่ดี รัก เมตตา และเอื้ออาทร ปฏิบัติอย่างให้เกียรติ ไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความผูกพัน และความไว้วางใจจากเด็กปฐมวัย

(๓) ใช้ความรู้ในการวางแผน พัฒนา และประเมินอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ พัฒนาการตามวัย ความแตกต่างของเด็กปฐมวัยแต่ละคน บริบททางสังคม และวัฒนธรรมที่เด็กปฐมวัย อาศัยอยู่ รวมถึงในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย

(๔) ทำงานเป็นทีม ร่วมมือกับครู เครือข่าย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและ นอกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมตามวัย

(๕) คุ้มครองสิทธิของเด็กปฐมวัยทุกคนให้อยู่รอดปลอดภัย ได้รับการดูแล พัฒนา ปกป้องคุ้มครอง และให้มีส่วนร่วมในการแสดงออก ใส่ใจต่อเด็กปฐมวัยที่ตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่าง ๆ

(๖) ส่งเสริมสุขนิสัยที่ดี ดูแลโภชนาการ สุขอนามัย และดูแลความปลอดภัย ทางสภาพแวดล้อม สังคม และเทคโนโลยีที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๗) เผื่อระวัง คัดกรองปัญหาการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ ให้ความ ช่วยเหลือเด็กปฐมวัยในระยะแรกเริ่ม โดยทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และหรือสหวิชาชีพ

(๘) รู้เท่าทันและสามารถใช้สื่อดิจิทัล เทคโนโลยีทางการศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้เกิดผลดีต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

(ข) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

(๑) ออกแบบ วางแผน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ โดยบูรณาการการเรียนรู้ผ่านการเล่นและทำกิจกรรมที่หลากหลาย

(๒) จัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการที่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล และความต้องการพิเศษ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีสมรรถนะพื้นฐานในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคต

(๓) จัดสื่อ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และทางสังคม ทั้งในและนอกห้องเรียนที่เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย

(๔) จัดกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันที่เสริมสร้างทักษะชีวิต ทักษะอารมณ์ สังคม อย่างมีความหมายต่อเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงความสนใจ ความสุขในการเรียนรู้ และการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปฐมวัย

(๕) สังเกต บันทึกและประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแต่ละคนรอบด้านอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(ค) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

(๑) ให้ความรู้ ความเข้าใจกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านพัฒนาการโดยใช้วิธีการสื่อสารเชิงบวกอย่างสม่ำเสมอ

(๒) สร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน และเครือข่ายสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) ประสานความร่วมมือกับเพื่อนครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

(๔) ติดตามและประเมินผลการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ข้อ ๗ มาตรฐานการปฏิบัติตน ผู้ประกอบวิชาชีพครูปฐมวัยต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติตนตามข้อบังคับคุรสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๘ ข้อบังคับฉบับนี้ไม่กระทบสิทธิและหน้าที่ของผู้ได้รับและผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูที่ใช้มาตรฐานวิชาชีพตามข้อบังคับคุรสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๙ ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา หรือเทียบเท่าที่คุรสภารับรองตามมาตรฐานวิชาชีพตามข้อบังคับคุรสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สามารถใช้คุณวุฒิดังกล่าวในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูได้ตามที่กำหนดในข้อบังคับคุรสภา ว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๖๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๐ ให้สถาบันที่ยังปรับปรุงหลักสูตรไม่แล้วเสร็จตามข้อบังคับนี้ ยังคงใช้หลักสูตรตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปพลางก่อน ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามปีหลังจากวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๑ ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา หรือเทียบเท่าที่คุรุสภารับรองตามมาตรฐานวิชาชีพคุรุสภามวยสามารถใช้คุณวุฒิดังกล่าวในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพคุรุสภามวยได้ตามที่กำหนดในข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๖๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๒ ให้ประธานกรรมการคุรุสภารักษาการตามข้อบังคับนี้ มีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ โดยคำวินิจฉัยดังกล่าวให้ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

นฤมล ภิญโญสินวัฒน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานกรรมการคุรุสภา